

BELASTINGSCHANDAAL

Fiscaal expert Bob Michiels reageert op Pandora Papers

“Om fiscale fraude te stoppen moeten we nóg kwader worden”

Offshore Leaks, Swiss Leaks, Panama Papers, Paradise Papers en nu de Pandora Papers. Sinds 2013 schudden onderzoeksjournalisten geregeld aan de fiscale boom om belastingontduiking van multinationals en superrijken aan te klagen. Maar is het niet vechten tegen de bierkaai? “Er is in die bijna tien jaar al veel veranderd, al zijn we er nog lang niet”, zegt Bob Michiels, auteur van *Wanneer Stoppen De Fiscale Privileges?*

“De grootste verdienste van dat consortium van onderzoeksjournalisten? Dat het thema van de wereldwijde belastingontduiking en -ontwikking écht op de kaart is gezet”, zegt auteur Bob Michiels (71). De man heeft als bedrijfsjurist een carrière van meer dan dertig jaar achter de rug in de banksector. “Een keiharde biotoop waarin alles draaide om rendement. Niet dat de wereld vroeger niets afwist van de ondoorgronde lijke wegen die ’s wereld rijksten bewandelen om zo weinig mogelijk belastingen te betalen. Maar het jaar 2013, waarin de Offshore Leaks naar buiten kwamen, betekende wel een keerpunt.”

Een keerpunt? In welke zin?
“Voor het eerst werd zwart op wit bewezen dat belastingparadijzen helemaal niet zo’n marginaal verschijnsel waren, maar een wezenlijk onderdeel vormden van het globaliseerde kapitalistische systeem. Vooral dat de multinationals

Bekende koppen verwickeld in schandaal

De Pandora Papers vermelden heel wat politici en ook wereldsterren als Shakira, Elton John, Julio Iglesias, oud-Beatle Ringo Starr en het Duitse ex-topmodel Claudia Schiffer. Daarnaast worden nog 133 miljardairs uit 45 landen geïdentificeerd. Het gaat om wapenhandelaars, maffiosi (onder wie Raffaele Amato, een van de inspiratiebronnen van de maffia-film *Gomorra*) en verscheidene personen uit de naaste omgeving van de Russische president Vladimir Poetin (onder wie een vermeende minnares). Een woordvoerder van het Kremlin heeft die beschuldigingen overigens ontkend. (ks)

en de superrijken daartoe zelfs geen wetten hoefden te overtreden, heeft onze kijk op internationale fiscaliteit en fiscale rechtvaardigheid voor eens en voor altijd veranderd.”

Je kunt ook zeggen dat er nog niets is veranderd, als onderzoeken als deze nog altijd nodig blijven.

“Vergis u niet, er beweegt veel meer dan u denkt. De G7, de groep van de zeven rijkste landen, heeft deze zomer in Londen beslist dat multinationals voortaan wereldwijd worden belast aan een minimaal tarief van 15%. De EU heeft een Belastingobservatorium opgericht om fiscale ontduiking en be-

lastingplanning in kaart te brengen. En Europa raakte het eens over een transparantieregeling waarbij grote multinationals met een omzet van meer dan 750 miljoen euro moeten bekendmaken hoeveel belastingen ze per land betalen. Nog een voorbeeld? Dat in 2016 in ons land een bijzondere Kamercommissie met aanbevelingen kwam, is te linken aan de Panama Papers.”

Die Kamercommissie leverde toch bitter weinig op?

“Het klopt dat van de 119 aanbevelingen die de commissie deed, er slechts een veertigtal zijn uitgevoerd. Blijkbaar ontbrak de wil bij

de toenmalige meerderheid. En ook de huidige regering lijkt in hetzelfde bedje ziek. Maar of je het glas nu halfvol of halfleeg ziet, je kan niet ontkennen dat de Leaks en Papers-onderzoeken een en ander in beweging hebben gezet. Al had het ook voor mij gerust veel meer mogen zijn.”

Bewijst dit niet vooral dat een klein land eigenlijk niet veel kan beginnen tegen die internationale fiscale spits technologie?

“Als je vraagt of fiscale privileges niet beter op Europees of zelfs op wereldniveau worden aangepakt, dan geef ik je gelijk. Maar dat ontslaat dat kleine landje er niet van

tijdens internationale bijeenkomsten zijn nek uit te steken. Alleen moet het dat willen, natuurlijk.”

Er moet ook een draagvlak voor bestaan bij de bevolking, zeggen politici.

“Dat is er wel degelijk. Mag ik even verwijzen naar de conclusies van een opinieonderzoek van professor Michel Maus aan de VUB? Daaruit blijkt onder meer dat twee op de drie Belgen het huidige belastingstelsel onrechtvaardig vinden en dat de helft van de Belgen niet zozeer vindt dat de globale belastingdruk moet verlagen, maar wel dat die druk eerlijker moet worden verdeeld. Bovendien verwerpt meer dan de helft het idee van belastingontwijking en zetten acht op de tien Belgen zich met klem af tegen al wat fraude mogelijk maakt. Dat zegt toch genoeg?”

Geloof u echt dat fiscale fraude ooit gestopt kan worden?

“Jazeker! De trein is langzaam maar zeker aan het bewegen. Het wordt een moeilijk proces, maar ik denk niet dat het nog tegen te houden is. Hoeveel groter zou de belastbare basis niet worden voor elke overheid als superrijken zoals iedereen normaal belastingen zouden betalen? Onderzoeken als deze Pandora Papers houden de druk op de ketel, de publieke verontwaardiging doet de rest. Misschien moeten we met zijn allen gewoon nóg kwader worden: als die multinationals en superrijken de voordelen van onze welvaartsstaat gebruiken, dat ze dan ook hun deel van de financiering op zich nemen.”

KRISTOF SIMOENS

